

HET GROTE MICHELIN REISBOEK

FRANKRIJK

Lannoo

VOORWOORD

De Michelin Reisgids bestaat honderd jaar. Dat zijn honderd jaar verhalen over landschappen, monumenten en specialiteiten, over bekende en verborgen bezienswaardigheden. Honderd jaar waarin we reizigers de weg wijzen, hun nieuwsgierigheid prikkelen en hen inspireren om goed om zich heen te kijken, zodat ze zich niet simpelweg van de ene plek naar de andere verplaatsen, maar hun bestemmingen echt leren kennen.

Met dit boek vieren we die mijlpaal. Maar het is veel meer dan een eerbetoon aan onze reisgidsen. Het is een manifest voor de schoonheid en diversiteit van Frankrijk, van de Franse cultuur, bouwwerken en landschappen, de ambachtslieden en kunstenaars, de dorpen en steden. Het is een liefdesverklaring aan Frankrijk in al zijn complexiteit en schoonheid.

We nemen je mee naar zestien grote Franse regio's, elk met een eigen identiteit, eigen kleuren, een eigen stem. Elk met prachtige gebouwen, een bijzonder cultureel erfgoed en een eigen levensstijl die zich door de eeuwen heen heeft ontwikkeld. Daarbij staat één doel voorop: je dingen laten ontdekken die je raken en verwonderen. Want hoewel de Michelin Reisgids beoordeelt, beschrijft en aanbeveelt, is hij bovenal een reisgezel met wie je samen ons erfgoed ontdekt en mooie ontmoetingen deelt.

Uitgever zijn betekent een eervolle verantwoordelijkheid dragen als de hoeder van een prestigieus merk, maar ook van een visie op reizen: een veeleisende manier van reizen die is gebaseerd op nieuwsgierigheid en respect. Voor reizigers die niet alleen bezig zijn met het afvinken van lijstjes, maar die zich echt verdiepen in de plaatsen die ze bezoeken, in hun geschiedenis en de mensen die er leven.

Al honderd jaar trekken onze teams door Frankrijk, om te kijken en te luisteren. Wij geloven dat ons erfgoed leeft en zich in allerlei vormen laat zien: een romaanse abdij, een boerenmarkt, een renaissancegevel, de werkplaats van een ambachtsman. Wij geloven dat het niet verstd is in het verleden, maar dat het ons heden verrijkt en onze toekomst voorbereidt, en dat het in de wereld van vandaag, waar mensen op zoek zijn naar houvast, belangrijker dan ooit is om dit erfgoed in stand te houden, over te dragen en erover te vertellen.

Dit boek is daarom een uitnodiging aan jou. Om te kijken. Om je te verwonderen. Om te bewonderen. Om erop uit te gaan, soms alleen maar een straat verder. Om je te herinneren dat elke steen, elk landschap, elk gebaar een geschiedenis in zich draagt en onderdeel is van onze gemeenschappelijke identiteit.

We hopen dat deze reis door Frankrijk in jou dezelfde passie doet ontwaken die ons al honderd jaar inspireert. En dat je zin krijgt om ook zelf al die bijzondere plaatsen te gaan ontdekken die Frankrijk zo'n mooi land maken.

Philippe Orain

UITGEEFDIRECTEUR MICHELIN REISGIDSEN

INHOUD

HET VERHAAL VAN DE MICHELIN REISGIDS	6	PROVENCE-ALPES-CÔTE D'AZUR	190
BRETAGNE LOIRE-ATLANTIQUE	14	Het beste van de regio	192
Het beste van de regio	16	Méditerranée en Alpen, het beste van twee werelden	197
Armor, het land van de zee	21	Duizenden jaren geschiedenis	202
City break	29	Het goede leven, de goede smaak	211
Argoat, het Bretonse binnenland	30	City break	214
Uitstapjes naar de steden	33	UNIEKE LANDSCHAPPEN	216
Land van religie en legenden	35	CORSICA	220
NORMANDIË	38	Het beste van de regio	222
Het beste van de regio	40	Een wereld op zich	225
Maritiem Normandië	45	De geschiedenis	230
Het Normandische platteland	50	City break	233
City break	55	Eilandtradities	235
Geïnspireerd Normandië	57	VALLÉE DU RHÔNE ALPES	240
MADE IN FRANCE	62	Het beste van de regio	242
LOIREDAL VAN SANCERROIS TOT ANJOU	66	Erfgoed en versmeltingen	246
Het beste van de regio	68	Groei en hedendaagse ontwikkelingen	252
Land van kastelen	73	City break	256
City break	78	Spectaculaire natuur	259
Het zachte klimaat langs de Loire	80	FRANSE HUIZEN	264
CHARENTES POITOU VENDÉE	86	AUVERGNE LIMOUSIN	268
Het beste van de regio	88	Het beste van de regio	270
Een stralende kust	93	In het land der vulkanen	275
Tussen moerassen en wijngaarden	97	De watertoren van Frankrijk	281
Stenen herinneringen	102	Een verleden in steen gegrift	285
City break	105	City break	289
IN DE SCHIJNWERPERS	108	BOURGOGNE-FRANCHE-COMTÉ	292
AQUITAINE VAN PÉRIGORD TOT PAYS BASQUE	112	Het beste van de regio	294
Het beste van de regio	114	Een gulle natuur	298
Een regio voor liefhebbers van natuur	119	Een rijke maar felbetwiste regio	306
Een gewilde streek	124	City break	315
City break	130	TECHNISCHE HOOGSTANDJES	316
Goed eten en goede wijn	133	ELZAS	320
MIDI-PYRÉNÉES	136	Het beste van de regio	322
Het beste van de regio	138	De natuur: ongerept maar ook subtiel vormgegeven	325
Een spectaculair landschapspalet	143	Strategisch land aan de Rijn	330
In het hart van de geschiedenis	150	City break	335
Kunst en tradities	156	Lokale kunst en tradities	337
City break	160	CHAMPAGNE ARDENNEN LOTHARINGEN	342
KUNSTENAARSHUIZEN	162	Het beste van de regio	344
LANGUEDOC-ROUSSILLON	166	Historisch erfgoed	348
Het beste van de regio	168	City break	353
Tussen zee en bergen	173	Vakmanschap van wereldfaam	357
Geschiedenis en architectuur	179	In de frisse buitenlucht	363
Cultuur en levenskunst	184	FRANKRIJK VIERT FEEST	366
City break	189	HAUTS-DE-FRANCE	370
		Het beste van de regio	372
		Blauw en groen	377
		Strategische ligging	380
		Land van plezier en levenslust	387
		City break	390
		PARIJS ÎLE-DE-FRANCE	392
		Het beste van de regio	394
		Verstedelijkte regio, maar ook...	398
		De zetel van de macht	403
		Centrum van kunst	409
		REGISTER	414

HET VERHAAL VAN DE MICHELIN REISGIDSs

EEN NIEUWE VISIE OP REIZEN

De oprichters van ons bedrijf, Édouard en André Michelin, zijn niet alleen de geniale uitvinders van de demontabele band. Al heel snel ontwikkelden ze belangstelling voor de verschillende middelen van vervoer – van de fiets tot de auto, de vrachtwagen en het vliegtuig. Dat leidde in 1900 tot de beroemde rode Michelinids, vandaag dé referentie op culinair gebied, maar oorspronkelijk bedoeld om de eerste automobilisten te voorzien van nuttige informatie voor hun reizen: plattegronden, adressen van hotels en restaurants, garages enzovoort. Dat streven om reizigers zo goed mogelijk te helpen, is terug te vinden in allerlei initiatieven ten behoeve van automobilisten: een nationale petitie voor de nummering van wegen, het aanbrengen van verkeersborden en wegmarkeringen, waaronder de bekende betonnen palen en plaats-naamborden van geëmailleerde lavasteen...

Nadat Michelin in 1905 de kaart van de Gordon Bennet-autorace en in 1907 de eerste wegenkaart van de omgeving van Clermont-Ferrand had uitgebracht, werkte het bedrijf vanaf 1910 aan kaarten voor heel Frankrijk.

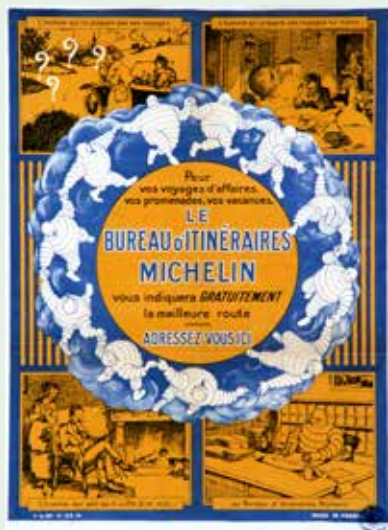
GEÏLLUSTREERDE GIDSs VAN DE SLAGVELDEN

De Eerste Wereldoorlog markeert het begin van de ontwikkeling van gedrukte regionale gidsen. Al in 1917, toen de oorlog nog volop gaande was, begon Michelin met een reeks geïllustreerde gidsen van de slagvelden – een ware historische encyclopedie, maar ook met een toeristische functie, voor families die de plekken wilden bezoeken waar hun geliefden hadden gevochten en waren gesneuveld. In 1919 telde de reeks al 29 gidsen, die het verhaal vertelden van het westelijke front. In de jaren daarna werd de reeks aangevuld met varianten en met vertalingen in het Engels en zelfs in het Duits (de gids voor Verdun en Argonne). Op het omslag van deze gidsen stond de leuze 'Un Guide, un Panorama, une Histoire'. *Un Guide* ('een gids') omdat de lezer er alle informatie vond die hij nodig had om zijn reis te plannen (kaarten, plattegronden, routes), *un Panorama* ('een panorama') vanwege de gedetailleerde presentatie van de plaatsen waar de lezer langs kwam (beschrijvingen en veel foto's), *une Histoire* ('een geschiedenis') vanwege de beschrijvingen van de militaire operaties. De gedetailleerde beschrijvingen in verschillende van deze werken zouden worden overgenomen in de eerste gidsen over Frankrijk.

VAN HET BUREAU D'ITINÉRAIRES NAAR DE EERSTE REGIONALE GIDSEN

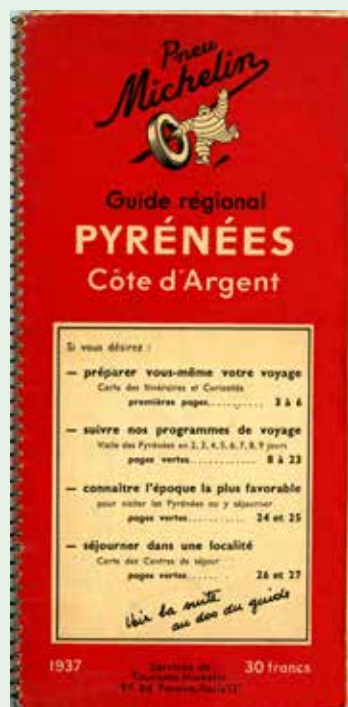

In 1908 richtte Michelin het *Bureau des Renseignements pour le Voyage Automobile* op. Dat bureau groeide gestaag en werd omgedoopt tot *Bureau de Tourisme* en in 1923 tot *Bureau d'Itinéraires*. Op aanvraag stuurden de documentalistes van Michelin – het waren er 120 in 1925 – mensen gratis gedetailleerde routebladen toe, met onder meer de route,

lastige punten onderweg en bezienswaardigheden. Het succes van deze routebladen – meer dan 2 miljoen, waarvan ruim 150.000 in 1925 – was voor Michelin aanleiding om regionale reisgidsen te gaan publiceren. In 1926 werd de eerste gemaakt, over Bretagne. Qua afmetingen en omslag leek hij op de rode gids, maar de inhoud was heel anders. Het was een soort routeboek, met gedetailleerde beschrijvingen van 38 rondritten; daarmee was het een voorloper van de huidige gps. Het tweede deel bevatte toeristische informatie over de belangrijkste plaatsen langs de routes.

Na het succes van die eerste titel, en omdat het wegennet beter werd en steeds meer mensen een auto hadden, werd het *Bureau d'Itinéraires* geleidelijk vervangen door nieuwe gidsen – over de Alpen, Auvergne, de kastelen langs de Loire, de Côte d'Azur, de Gorges du Tarn, Normandië, de Pyreneeën, de Vogezes...

BIJZONDER

Je kunt niet zeggen dat het Michelin aan fantasie heeft ontbroken. Alleen al in de groene gidsen zie je in de loop van de jaren allerlei kleine, maar ook grote veranderingen. De hoofdprijs voor originaliteit gaat naar de gids *Pyrenées Côte d'Argent* uit 1937: met een spiraalbinding en een uitklapbaar routekatern is het een echt collector's item.

EEN SCHAT AAN PRAKTISCHE INFORMATIE

De eerste regionale gidsen bevatten heel veel verschillende routes, die in twee richtingen werden beschreven. Bijzonderheden over de weg, hellingen en bochten werden op uiteenlopende manieren behandeld. In de jaren 1930 veranderden de reisomstandigheden snel. Michelin adviseerde reizigers om als aanvulling de kaarten te kopen die het bedrijf publiceerde over de 'toestand van de wegen', en vroeg de lezers om veranderingen die zij zagen, door te geven. De aanwijzingen waren vooral heel gedetailleerd voor wegen in de bergen. Zo bevatte de gids over de Pyreneeën 1934-1935 schema's waarin duidelijk werd uitgelegd hoe automobilisten de bochten moesten nemen, en adviseerde voor de juiste uitrusting als je een berg wilde beklimmen: *'soepele wollen kleding, dikke wollen kousen, beenwindsels, stevige laarzen met spikes, dikke wollen handschoenen, een bivakmuts, een bril met donkere of gele glazen, een wandelstok met ijzeren punt of een pikhouweel'*.

DE GIDSEN WORDEN GROEN

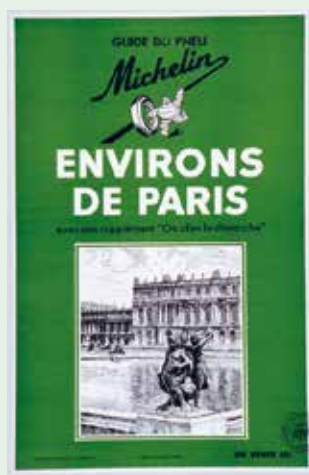
Kort voor de Tweede Wereldoorlog kregen de rode regionale gidsen met het rode omslag een langwerpiger, smallere vorm met minder pagina's; het gedeelte 'Carnet de route' verdween. Het werden echt toeristische reisgidsen. In deze nieuwe, voordeligere versie, werden steden en locaties heel precies beschreven en werden

de rondritten hét handelsmerk van de reisgidsen. De praktische adviezen bleven. Zo bevatte de gids *Savoie* uit 1939 schematische weergaven van wegen die automobilisten een beeld gaven van de reliëfs, en werden de landschappen geïllustreerd door gravures aan de hand waarvan de belangrijkste bergtoppen konden worden herkend.

Vanaf 1939 werd geëxperimenteerd met een groen omslag, met de gidsen over de Vogezes en de Elzas, de Provence, Savoie en de Gorges du Tarn, maar pas in 1946 kreeg de hele reeks een groen omslag. De Michelin Reisgids was klaar om zich verder te ontwikkelen.

ONTDEKKINGSREIS DOOR FRANKRIJK

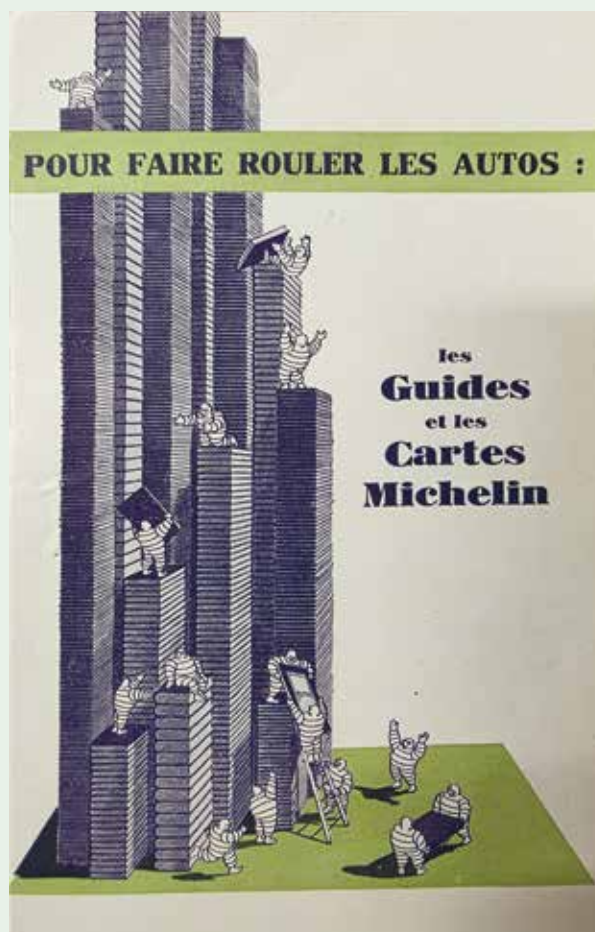
Het samenstellen van de gidsen kostte veel tijd, hoewel de teams na de Tweede Wereldoorlog meer werk konden verzetten. De gids voor Parijs verscheen al in 1946, maar de herziening van de gids over de Vogezes en de Elzas was pas in 1948 gereed en die voor Normandië in 1953. Na de gidsen over Bourgondië in 1955, de Atlantische kust in 1964 en Noord-Frankrijk in 1971 verscheen in 1976 de reisgids over Corsica, waarmee het Europese deel van Frankrijk volledig was behandeld. In 1998 werd een gids uitgebracht over Guadeloupe, Martinique en andere eilanden van de Kleine Antillen. Het net van regionale gidsen werd steeds fijner: in 1976 volstonden 19 titels, in 2025 waren het er 35. Ook de opzet van de gidsen is sterk veranderd. Zo

is de alfabetische volgorde die decennialang is gebruikt, vervangen door een meer geografische benadering.

HET BELANG VAN KAARTEN EN PLATTEGRONDEN

De regionale gidsen vormden samen met de rode Michelingids en de wegenkaarten een drieluik dat gestaag werd uitgebreid. Deze drie waardevolle informatiebronnen voor reizigers vulden elkaar perfect aan. De Michelin Reisgids dankte zijn succes voor een deel aan het grote aantal plattegronden, waarmee hij zich echt onderscheidde van andere toeristische uitgaven. Kleine plaatsen, ook zonder ster, en toeristische bezienswaardigheden, zoals de watervallen van Hérissou in de gids over de Jura, kregen al in de eerste edities een plattegrond. Soms werden kaarten en gidsen mooi met elkaar gecombineerd: de gidsen over de Jura (edities van 1947 tot 1971) en over de Provence (edities van 1938 tot 1976) werden geleverd met een uitneembare 'toeristische atlas', echte wegenkaarten en toeristische kaarten. In de jaren 1950 werden *cartoguides* uitgebracht over mooie routes in Frankrijk: van Parijs naar de Elzas en Lotharingen, van Parijs naar de Alpen en van Parijs naar Zuid-Frankrijk via Auvergne.

Routes met sterren

In navolging van de sterren in de gastronomische gids voerde Michelin vanaf de tweede editie van de gids over Bretagne een waarderingsstelsel in voor routes. Deze waarderungen (sterren) boden reizigers houvast. Ze hadden de volgende betekenis: * route of bezienswaardigheid van enig belang; ** route of bezienswaardigheid van groot belang; *** route of bezienswaardigheid van zeer groot belang. Deze waarderungen werden breder ingevoerd voor steden en bezienswaardigheden, maar de definities op basis van belang hielden niet stand. Het waren in de eerste plaats hulpmiddelen voor het plannen van een reis. Op een overzichtskaart aan het begin van een gids en op de regiokaarten was in één oogopslag te zien wat de reiziger vooral zou moeten bekijken. Dat hoofddoel van de sterren wordt weerspiegeld in de huidige definities:

- ★★★ de reis waard
- ★★ een omweg waard
- ★ een bezoek waard

Dit zijn de negen criteria voor het toekennen van de sterren:

- eerste indruk;
- bekendheid;
- hoeveel er te zien is;
- labels;
- mijlpaal, referentiepunt in zijn categorie;
- esthetische kwaliteit;
- authenticiteit en charme;
- kwaliteit van de ontvangst;
- kwaliteit van het bezoek.

Deze criteria zijn universeel en hebben in alle landen dezelfde waarde.

De voorstellen van de auteurs in het veld worden in het redactiecomité besproken. Daarbij wordt ook de kwaliteit van de exploitatie van bezienswaardigheden meegewogen. De waardering is nooit definitief, maar wordt bij elke nieuwe editie opnieuw vastgesteld.

In de eerste gidsen is de natuur sterk oververtegenwoordigd in de locaties met sterren. Met de publicatie van onder meer de gidsen over de kastelen langs de Loire, Normandië en Bourgondië kwam er meer aandacht voor bijzonder historisch erfgoed. Naarmate de aard van het toerisme veranderde, kwamen er ook sterren voor andere soorten locaties. Bijvoorbeeld voor bijzondere industriële en technische hoogstandjes, zoals het Donzère-Mondragonkanaal in de vallei van de Rhône, dat een tijdje 3 sterren heeft gehad. Nu heeft het Viaduct van Millau die hoogste klassering! Ook pretparken kunnen 3 sterren krijgen: dat geldt voor Disneyland, waar zelfs een aparte gids aan is gewijd, en Puy du Fou. En uiteraard wordt ook het hedendaagse erfgoed niet vergeten: onder meer de Fondation Louis-Vuitton en het Centre Pompidou-Metz hebben 3 sterren gekregen. Maar er is meer dan alleen die toeristische hoogtepunten. Bestemmingen kunnen tegenwoordig een mooie mix laten zien van bezienswaardigheden met één of meer sterren en kleinere locaties die voor de gidsen zijn geselecteerd. Juist die verscheidenheid zorgt ervoor dat er voor elk wat wils is en dat reizigers beter worden verspreid over het gebied.

Een honderdtal anonieme auteurs trekt onvermoeibaar de wereld rond om onze gidsen actueel te houden, en de nieuwste pareltjes voor reizigers te ontdekken.

De sterren in cijfers

In 2026 telt Frankrijk
362 ★★★-locaties,
waarvan 49 steden,
147 musea en
monumenten
en 166 natuurgebieden

DE PHARE DE LA VIEILLE
BIJ HET ÎLE DE SEIN

BRETAGNE LOIRE- ATLANTIQUE

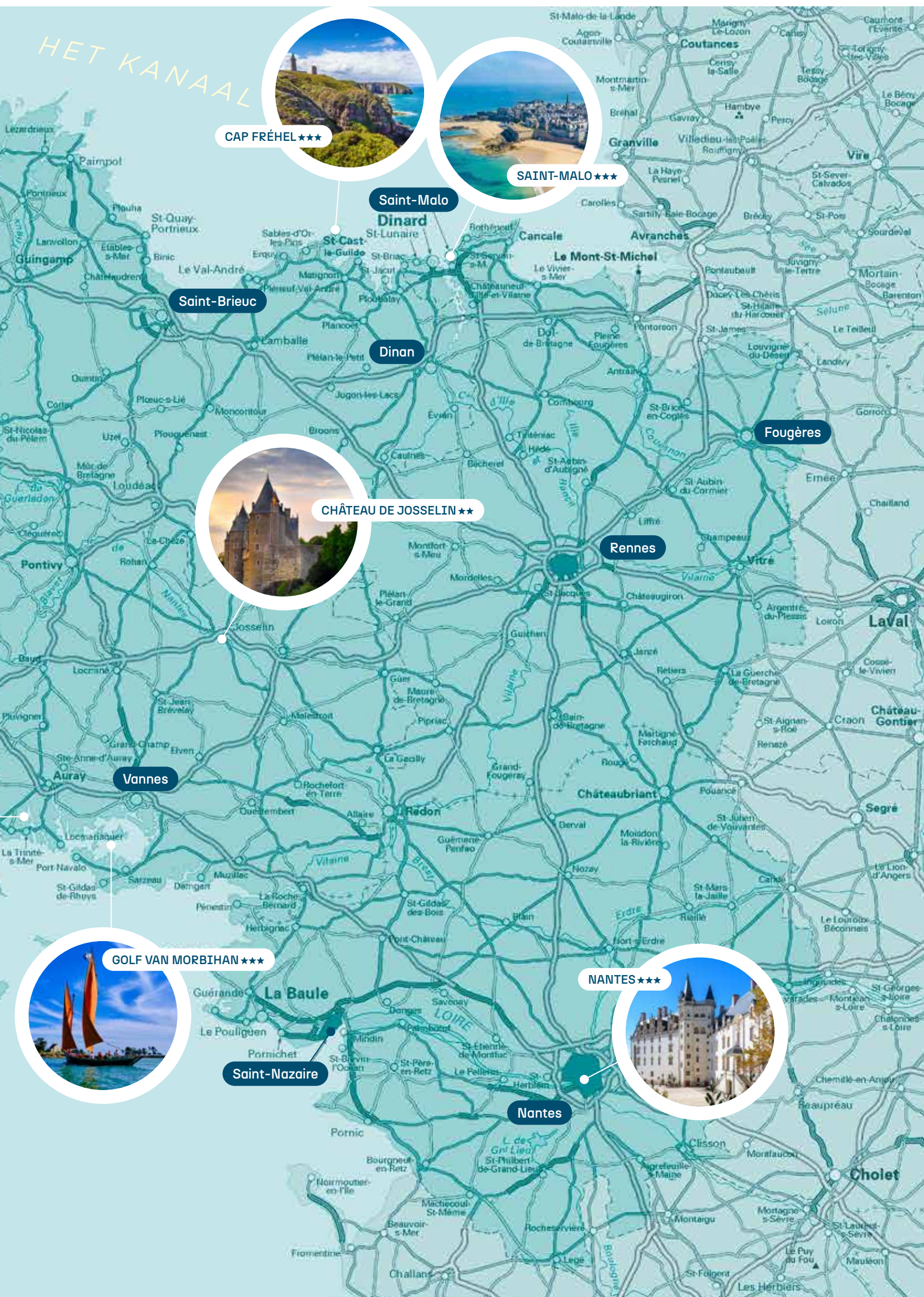
Dit schiereiland is de meest westelijk gelegen en de meest maritieme regio van Frankrijk. Toeristisch, maar ook mysterieus. Een land van feeën, ridderlegenden en verhalen van schipbreuken in lang vervlogen tijden. Bretagne staat voor ruige, winderige eilanden, fijne zandstranden en een turquoise zee. Vissersdorpjes en blauwe hortensia's, maar ook exotische tuinen, granieten vestingen, oude kapellen en musea voor moderne kunst. Bedevaartsfeesten, traditionele *fest-noz* en rockfestivals.

Armor of Argoat, heidevelden vol megalieten of een zeilregatta, Nantes of Rennes? Je hoeft niet te kiezen. Doe gewoon wat je op het moment invalt.

HET BESTE VAN DE
REGIO

HET KANAAL

HET BESTE VAN DE REGIO

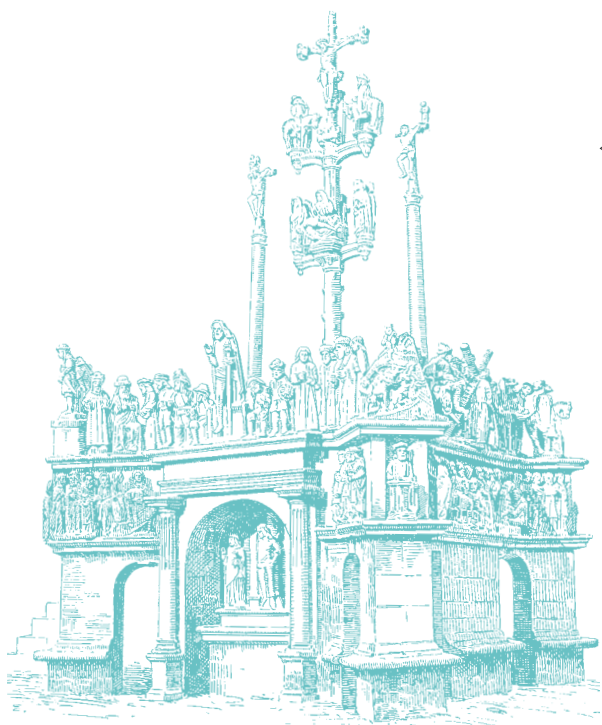

CAP FRÉHEL

PLOUMANAC'H

BRETAGNE LOIRE-ATLANTIQUE

EEN RIJKVERSIERDE ENCLOS PAROISSIAL

HET CHÂTEAU DE JOSSELIN

DE ENCLOS PAROISSIAL VAN GUIMILIAU

POINTE DE TENIR, PRESQU'ÎLE DE CROZON

SAINT-MALO ★★★

De stadswallen van deze kapersvesting verheffen zich fier aan het Kanaal. De getijden hier behoren tot de spectaculairste van Bretagne.

CAP FRÉHEL ★★★

Deze kaap met kliffen van leisteen en rode zandsteen die oprijzen uit zee, is begroeid met brem en heide-

planten. Prachtig om te zien.

SENTIER DES DOUANIERS IN PLOUMANAC'H ★★★

Een van de mooiste wandelroutes aan de noordkust. Je passeert een opeenvolging van roze granietrotsen, de ene nog bijzonderder dan de andere, en prachtige vergezichten over de kust.

LES ABERS★★

Abers (Keltisch voor zeearmen) zijn diepe inhammen die de noordkust van de Finistère doorsnijden. Je kunt hier genieten van prachtige landschappen met subtiele kleuren en lichtnuances.

ENCLOS PAROISSIAUX ★★★

Deze ommuurde parochie-erven zijn indrukwek-

kende staaltjes van kerkelijke architectuur. Ze zijn vaak versierd met prachtig beeldhouwwerk van graniet, in een fascinerende, typisch Bretonse stijl.

ÎLE D'OUESSANT ★★★

Het meest westelijke en ook meest grootstedelijke eiland van Bretagne wordt vaak geteis-

terd door stormen en woeste golven. Een fascinerende plek, vanwege de ruige ongegreptheid en de adembenemende schoonheid van de natuur.

PRESQU'ÎLE DE CROZON ★★★

Een pareltje aan de Bretonse kust: helder water, duizelingwekkend hoge kliffen, een uitzonderlijk rijke natuur.

MONTS D'ARRÉE★★

Dit zijn de hoogste 'bergen' van Bretagne, met een top van 385 m. Ze vormen een natuurlijke grens tussen de noordelijke en de zuidelijke Finistère. Deze dorre, met heide begroeide bergen, die vaak in mist gehuld zijn, lijken soms hoger dan ze in werkelijkheid zijn.

SAINT-MALO

DE GROTE OLIFANT VAN DE MACHINES DE L'ÎLE, NANTES

DE MEGALIETEN VAN CARNAC

POINTE DU RAZ

POINTE DU RAZ★★★

Deze rotsachtige kaap aan de uiterste westpunt van Bretagne is een spectaculaire plek die veel bezoekers trekt.

QUIMPER★★

Deze stad, de historische hoofdstad van Cornouaille, staat bekend om zijn prachtige kathedraal, zijn middeleeuwse vakwerkhuisen en

zijn oude straatjes en gezellige pleinen.

MEGALIETEN VAN CARNAC★★

Bijna 3000 menhirs, opgesteld in parallelle rijen over een lengte van 4 km. Carnac is door zijn omvang een van de belangrijkste monumenten van de Europese prehistorie. Sinds 2025 staat deze archeologische

vindplaats op de Werelderfgoedlijst van Unesco.

GOLF VAN MORBIHAN★★★

Een van de mooiste baaien van de wereld, met tientallen eilanden en eilandjes, waaronder het Île aux Moines. De landschappen en het erfgoed vormen samen een uniek geheel. Te verkennen per boot vanuit

Vannes of een andere plaats aan deze binnen-zee.

BELLE-ÎLE★★★

Het grootste eiland van Bretagne. Je vindt er prachtige baaien met zandstranden, imposante rotsen en kleurrijke haventjes. Een inspirerende plek om te bezoeken!

CHÂTEAU DE JOSSELIN★★

Dit kasteel, een van de mooiste van West-Frankrijk, heeft twee gezichten: aan de rivierkant een middeleeuws fort, aan de kant van de vroegere binnenplaats een renaissance-woning met een fraai bewerkte façade.

NANTES★★★

Deze vroegere hoofdstad van het hertogdom is dynamisch en levendig. Er waait een moderne wind en de stad is cultureel actief, zoals onder meer blijkt uit het herstel van het Île de Nantes, met zijn bijzondere 'Machines de l'Île'. Een heel interessante stad om te bezoeken.

ARMOR

HET LAND VAN DE ZEE

5596 km

Zo lang is de kustlijn van deze regio, Loire-Atlantique meegerekend. Dat is de uitkomst van nieuwe wetenschappelijke metingen van de grens tussen land en zee, in een studie die in 2021 is verricht door SHOM en IGN. Dat betekent dat de Bretonse kust twee keer zo lang is als eerder werd gedacht!

Water en nog eens water! Bretagne is een regio waar de zee altijd dichtbij is. Vele honderden kilometers kustlijn, van de baai van de Mont-Saint-Michel tot aan de monding van de Loire. Maar het landschap is verre van eentonig: tussen Saint-Malo, de Roze Granietkust, de abers van de Finistère en de Golf van Morbihan biedt het een afwisseling van adembenemende vergezichten, besloten kreekjes en historische plaatsen, van de vuurtorens die zijn gebouwd als bakens voor de scheepvaart tot de verdedigingswerken van Vauban waarmee de toegang tot strategische havens en baaien werd gecontroleerd.

KAPEN, LANDTONGEN EN ABERS

De Bretonse kust is extreem grillig en vormt een lang rotsig lint van krekens en stranden, hoge kliffen, zoals bij Quiberon, onregelmatige kapen zoals de Pointe du Raz, rotsige eilanden zoals Ouessant, weidse baaien zoals bij Morlaix, granietrotsen zoals bij Ploumanac'h, steile kliffen zoals bij Fréhel, golven zoals die van Morbihan. En dan zijn er natuurlijk de abers en

ria's, zoals die van de Étel en in de Finistère: lange en vaak ingesloten riviermondingen waar de oceaan aan het eind van de laatste ijstijd is binnengedrongen. Je vindt geen grote havens bij die riviermondingen, omdat de stroming er te zwak is om een vaargeul te vormen. Langs de kust zie je het beeld voortdurend veranderen door de wisselingen van de getijden en het komen en gaan van de schepen. Het is die prachtige diversiteit die de Bretonse kust zo bijzonder maakt.

DE MEEST INDRUKWEKKENDE BEZIENSWAARDIGHEDEN: de Roze Granietkust★(1) met zijn bijzondere rotsen; Cap Fréhel★★★(2) met haar hoge, met heide begroeide kliffen; de unieke, door de wind geteisterde Pointe du Raz★★★(Finistère); de schiereilanden Crozon★★★ en Quiberon★(3) met hun woeste schoonheid.

(1) ↘

Het Sentier des Douaniers: ontdekkingstocht langs de Bretonse kust

De GR 34, een wandelroute gebaseerd op het 2700 km lange douanierspad dat in 1791 is aangelegd om smokkelaars te onderscheppen, volgt de Bretonse kust van de Mont-Saint-Michel tot Saint-Nazaire. Dat iconische pad van de Grande Randonnée® Français biedt adembenemende zeegezichten. Het bekendst is het deel langs de Roze Granietkust tussen Perros-Guirec en Ploumanac'h.

(2) ↘

↘ (3)

DE BAIE DE MORLAIX

Dit is een van de mooiste baaien van Frankrijk, met al zijn eilanden en eilandjes, en zandstranden die worden beschermd door de landtongen met hun bloemenpracht. Vooral spectaculair bij eb.

50 vuurtorens

Bretagne heeft het grootste aantal vuurtorens van heel Frankrijk: een derde van het totaal is in deze regio te vinden!

DE EILANDEN VAN BRETAGNE

Voor de Bretonse kust liggen talloze eilanden en eilandjes, allemaal voortzettingen van het Armoricaans Massief. Het zijn er meer dan 120, waarvan er iets minder dan twintig bewoond zijn. Het grootste eiland, Belle-Île, is 86 km² groot, maar de meeste hebben een oppervlakte van minder dan 1 km². Ze zijn ecologisch van grote betekenis, ook als ze heel dicht bij de kust liggen. Dankzij hun geïsoleerde ligging en geringe bebouwing vind je er bijzondere planten en dieren.

Een kleine selectie van Bretonse eilanden die een bezoek waard zijn. Hou je van rust en stilte, vermijd dan het zomerseizoen...

VOGELS SPOTTEN OP LES SEPT-ÎLES

Deze eilandengroep voor de Roze Granietskust is het grootste natuurreservaat van Frankrijk. Er broeden ongeveer 25.000 zeevogelpaartjes. Je kunt een boottocht langs de eilanden maken om vogels te spotten.

Bréhat★★

Oppervlakte: 3,09 km²

Departement: Côtes-d'Armor

Bereikbaarheid: 15 min. per boot (3,5 km) vanaf de Pointe de l'Arcouest, bij Paimpol.

Bijzonderheden: Bréhat wordt ook wel het 'bloemen-eiland' genoemd. Het heeft een heel zacht microklimaat en een bijzondere natuur, vooral in het zuidelijke deel. De noordkust is ruiger, met veel roze granietrotsen.

Houat en Hoedic★

Oppervlakte: 2,91 km² en 2,09 km²

Departement: Morbihan

Bereikbaarheid: 45 min. of 70 min. per boot vanuit Quiberon

Bijzonderheden: Houat ('de Eend') en Hoedic ('het Eendenkuiken'), gelegen bij de ingang van de Baai van Quiberon, hebben aantrekkelijke stranden en prettige wandelpaden. De natuur is er redelijk goed in stand gehouden en er staan charmante witte huisjes met veel bloemen.

Groix★

Oppervlakte: 14,82 km²

Departement: Morbihan

Bereikbaarheid: 45 min. per boot vanuit Lorient

Bijzonderheden: Groix is kleiner dan Belle-Île, maar lijkt er geologisch gezien veel op: enorme rotsen die de dalen aan het zicht onttrekken, en een ruige kust, begroeid met brem en heide en doorsneden door kliffen en zandige krekken. Er zijn veel legenden over het eiland, dat ook wel het 'hekseneiland' wordt genoemd.